

zaaknummer 2012 T 723

28 maart 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het Bisdom Rotterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juli 2012. Op 5 september 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop Rotterdam (hierna: Bisschop [naam]).

Op 7 maart 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vriendin. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.W.H.M. Weller.

Namens het Bisdom is verschenen Bisschop [naam].

2. De klacht

2.1. Aangeklaagde was als docent godsdienst en maatschappijleer verbonden aan de MAVO te [plaats]. Klager was daar leerling.

Klager had een moeilijke tijd achter de rug toen hij naar de middelbare school ging. Op negenjarige leeftijd verloor klager zijn vader aan een ongeluk dat klager zag gebeuren. Een jaar later overleden de opa en oma van klager en ook een leraar waar klager een goed contact mee had overleed. Klager had het daar moeilijk mee. Klager was dan ook blij dat aangeklaagde, zijn leraar godsdienst/maatschappijleer was op de MAVO en zich min of meer over hem ontfermde. Zo kwam aangeklaagde bij klager thuis en vervulde hij een soort vaderrol voor klager. Vaak gingen ze samen naar boven, naar de kamer van klager.

Gaandeweg de bezoeken van aangeklaagde begon aangeklaagde klagers geslachtsdelen te betasten. Aangeklaagde ging steeds een stapje verder tot het moment dat hij klager in zijn eigen huis oraal bevredigde. In de herinnering van klager is dat zeker twee tot drie keer gebeurd.

Op enig moment stelde aangeklaagde voor om klager bijles te geven, omdat het niet zo goed ging op school. Klager ging daarvoor naar de woning van aangeklaagde. Als de huishoudster van aangeklaagde er niet was, kreeg klager van aangeklaagde drank en sigaretten aangeboden. Klager werd min of meer dronken gevoerd en vervolgens meegenomen naar de slaapkamer van aangeklaagde. Aangeklaagde legde een plastic zeil op de vloer van de slaapkamer en begon klagers blote geslachtsdelen te betasten en bevredigde hem oraal. Het gebeurde ook dat aangeklaagde zichzelf geheel ontkleedde en op handen en voeten op het zeil ging staan. Klager moest aangeklaagde dan anaal bevredigen terwijl aangeklaagde zichzelf aftrok. Ook herinnert klager zich dat hij in een glas moest plassen wat aangeklaagde dan opdronk. Dit alles is meerdere malen, zo'n vijf tot tien keer, gebeurd totdat klager de leeftijd van 16 jaar had bereikt.

Klager wist zich geen raad met hetgeen aangeklaagde hem aandeed en durfde dit niet aan zijn moeder te vertellen. Hij had het gevoel dat aangeklaagde hem in zijn macht had door hem drank, sigaretten en soms geld te geven.

2.2. Na twee jaren, toen klager 16 jaar oud was en een vriendinnetje kreeg, stopte het misbruik. Klager twijfelde er echter aan of hij homo, hetero of biseksueel was. Als klager gedronken had kwamen de beelden van het seksueel misbruik bij hem boven. Klager voelde zich hierdoor slecht, minderwaardig en vies. Dit reageerde hij af op zijn vriendin(nen) door hen te slaan. Uiteindelijk heeft een combinatie van drank, pillen en herinneringen aan het seksueel misbruik ertoe geleid dat klager wegens een poging tot doodslag gedurende twee jaren in de gevangenis heeft gezeten.

Buiten de hulp van afkickklinieken, heeft klager nooit professionele hulp gezocht voor het verwerken van het seksueel misbruik door aangeklaagde. Tot op de dag van vandaag ervaart klager de gevolgen van hetgeen aangeklaagde hem aan heeft gedaan. Regelmatig wil hij niemand zien en trekt hij zich terug. Anderzijds kan klager ineens heel agressief worden. Hij is thans volledig arbeidsongeschikt.

Klager wijt zijn minderwaardigheidscomplex en verslavingsproblematiek aan het seksueel misbruik door aangeklaagde.

2.3. Klager verzoekt de Klachtencommissie zijn klacht gegrond te verklaren. Hierdoor hoopt klager wat aan zelfrespect te hervinden. Ook wenst klager erkenning te ontvangen voor hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan en verzoekt hij de openbaarmaking van het advies van de Klachtencommissie.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Bisschop [naam] heeft gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Zo volgt uit het persoonsdossier van aangeklaagde dat er in 1965 een seksueel contact zou zijn geweest tussen aangeklaagde en een getrouwde man. Voorafgaand aan een aanstelling van aangeklaagde als godsdienstleraar aan de MAVO in [plaats] in 1969 is de vraag opgekomen of het verantwoord zou zijn aangeklaagde op een jongensschool les te laten geven. Een antwoord op die vraag is

niet in het dossier te vinden. Wel staat vast dat aangeklaagde les heeft gegeven aan de MAVO in [plaats].

Bisschop [naam] concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden die het verhaal van klager kunnen ondersteunen. Wanneer evenwel vast komt te staan dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt dan dient dat beschouwd te worden als een grove schending van de waardigheid van het kind als persoon, een schending van het vertrouwen dat een (minderjarige) leerling mag stellen in een leerkracht en een schending van de celibaatsgeloften waaraan aangeklaagde zich diende te houden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 45 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Gedurende twee jaren heeft aangeklaagde zo'n vijf tot tien keer seksueel misbruik gemaakt van klager door zich anaal door klager te laten bevredigen, klager oraal te bevredigen, klager's blote geslachtsdelen met zijn handen te betasten en diens urine te drinken.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt de klacht van klager ondersteund door de reeds gegrond verklaarde klacht, bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2011T371, waarin wordt omschreven dat de betreffende klager aangeklaagde regelmatig zowel met zijn handen als oraal moest bevredigen in de woning van aangeklaagde.

Voorts heeft de Klachtencommissie acht geslagen op de brief van de moeder van klager van 4 juli 2012, waarin zij schrijft in 1997 op de hoogte te zijn geraakt van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas circa veertien jaar oud. Klager had in zijn jonge leven al veel meegemaakt. De mensen waar hij van hield vielen in korte tijd weg. De aandacht die klager van aangeklaagde kreeg, werd door klager aanvankelijk dan ook als zeer aangenaam ervaren. Aangeklaagde vervulde een soort vaderrol voor klager. Van zijn positie heeft aangeklaagde op grove wijze misbruik gemaakt.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Bisschop heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens het Bisdom het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. De klachtencommissie ziet geen aanleiding te adviseren tot openbaarmaking van de beslissing op de klacht.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 maart 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Rotterdam en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.